

ÅRSBERETNING 1999-2000

Klippekyst ved Østersøen i det sydvestlige Finland. Foto: Mauri Rautkari/WWF

INDSATSEN ØGES – OG DEN NYTTER!

WWF Danmark har i år anvendt 38,1 millioner kroner til naturbevarelse over hele kloden. Det er et større beløb end nogensinde før, og med de mange penge har vi kunnet gennemføre en lang række projekter i felten, til gavn for naturen og til gavn for mennesker. Vi har især sat fokus på Central- og Østeuropa og på u-landene, som ikke selv har overskud til at gøre en naturbevarende indsats. Vores bidrag kan gøre det muligt for dem at tage vare på den natur, som både de og vi ønsker at have glæde af i fremtiden.

Og projekterne bærer frugt. Jeg besøgte i maj vores projekt i Pacaya-Samiria i Peru, hvor vi nu har arbejdet i 10 år. Det var en positiv oplevelse, for siden mit sidste besøg var der sket nogle klare forbedringer, som giver håb for fremtiden i dette vigtige område i Amazon-junglen. Området kan langtfra erklæres for reddet, men den lokale befolkning er blevet bragt i en bedre situation med hensyn til selv at tage vare på den natur, som deres liv afhænger af. Tilsvarende ser vi positive resultater af vores arbejde for f.eks. gorillerne i Centralafrika, skovene i Sydøstasien og de store naturværdier i Østeuropa.

I GUMMISTØVLER OG PÆNE SKO

Samtidig har vi styrket den del af vores arbejde, hvor uniformen er jakkesæt og pæne sko snarere end gummistøvler. Hvis de overordnede politiske og økonomiske beslutninger i verden bliver ved at trække i retning af en fortsat overudnyttelse af naturens ressourcer, vil vores resultater i felten aldrig blive andet end små øer af gode nyheder i et hav af ødelagt natur.

Det er svært at ændre beslutninger på det niveau, og skuffelserne i de internationale forhandlinger er da også flere end de glædelige overraskelser. Men det, at det er svært, gør det ikke mindre nødvendigt, og heldigvis er WWF som globalt netværk i en enestående position med hensyn til faktisk at komme i dialog med de topfolk i regeringer, parlamenter og private virksomheder, der tager de afgørende beslutninger. Således fortsætter WWFs globale alliance om skovpolitik med Verdensbanken, og på regionalt niveau har WWF taget nogle spændende nye initiativer til dialog og fælles initiativer mellem statsledere. Det er bl.a. sket ved et topmøde for landene omkring Congo-floden, som nu følges op med en række grænseoverskridende, naturbevarende aktiviteter.

Tilsvarende er WWF Danmark i dialog med de danske myndigheder, f.eks. om EU's miljøpolitik, om den globale klimapolitik og om den danske bistand til Østeuropa og u-landene. Vi har også skabt god dialog og konkrete resultater sammen med de private skovejere i Dansk Skovforening og med en række private virksomheder. Det er ikke så svært for os, fordi der i Danmark er tradition for dialog af denne type. I Central- og Østeuropa og i

u-landene er situationen en helt anden, og her er der brug for vores støtte for at bygge en tilsvarende dialog op. Derfor har det været en stor glæde, at vi i årets løb har kunnet hjælpe vores samarbejdspartnere især i Central- og Østeuropa med at styrke deres organisationer til selv at kunne håndtere den slags arbejde.

TAK FOR DIN STØTTE

WWFs arbejde er afhængig af støtten fra de mange tusinde danskere, der vælger at give et bidrag til vores arbejde. Vi har i årets løb kunnet sige velkommen til næsten 3.000 sponsorer i vores nye kampanjer for ulven, bjørnen, tigreren, den asiatiske elefant og regnskoven, og i alt er der over 50.000 danskere, der har støttet vores arbejde. En stor tak til alle, der har givet et bidrag.

Vi er også glade for den store støtte, vi får fra vores godt 2.000 firmamedlemmer og fra rækken af virksomheder, vi har licens- og sponsoraftaler med. Mange af vores store projekter i u-landene er finansieret af Udenrigsministeriet via Danida eller af Miljø- og Energiministeriet via det såkaldte Danced, og tilsvarende er en række projekter i Central- og Østeuropa finansieret af Dancee (ligeledes under Miljø- og Energiministeriet). Den støtte er vi meget taknemmelige for. Det gør det muligt for os at gennemføre ambitiøse og dyre projekter, som det ellers ville være svært at skaffe penge til.

Men samtidig er de mange bidrag fra private danskere helt afgørende for os. Både fordi støtten viser en opbakning til vores arbejde. Og fordi de private bidrag giver os mulighed for at gennemføre de små, hurtige og fleksible indsatser, der ofte er dem, der sikrer virkelig vigtige resultater. Uden private bidrag havde vi f.eks. ikke kunnet gøre den indsats med EU's habitatdirektiv, som var medvirkende til, at Miljøministeriet måtte erkende, at deres arbejde ikke var gjort godt nok, og at Danmark skal udpege flere naturområder til en effektiv beskyttelse. Det er et resultat, vi er stolte af, og som vi vil følge op på i de kommende år – stadig på grundlag af de privat indsamlede midler.

Jeg håber derfor, at vi fortsat kan regne med din støtte. Naturen har brug for hjælp fra alle gode kræfter, og ethvert bidrag – stort eller småt – har betydning. Verdens natur er fortsat rig og vidunderlig. Vi skylder de kommende generationer at gøre en ekstra indsats.

Kim Carstensen
Generalsekretær

WWF Verdensnaturfondens regnskabsår dækker perioden 1. juli-30. juni. De aktiviteter og resultater, vi har valgt at omtale i det følgende, har således fundet sted i perioden juli 1999-juni 2000. De er valgt ud fra ønsket om at belyse spændvidden i WWF's arbejde.

ØSTEUROPA

WWF har fortsat sit virke med at påvirke såvel den danske øststøttes udformning som den offentlige debat om øststøtten. Perioden har desuden været præget af færdiggørelsen af en række projekter i Østeuropa samt reorganisering af WWF's internationale Østersø-program. WWF Danmarks aktiviteter i Østersøregionen retter sig fortsat mod bæredygtig landområdede udvikling samt beskyttelse og forvaltning af vådområder og ferskvands-økosystemer. Desuden har vi med støtte fra bl.a. Roskildefonden støttet natur- og miljøorganisationer i de baltiske lande, med hvem vi har gennemført flere kampanjer og projekter. F.eks. har vi støttet miljøorganisationen Baltic Fund for Nature i Rusland i forbindelse med udarbejdelsen af en naturbevarelsesstrategi for Ladoga-søen, som rummer store biologiske værdier.

I maj 2000 arrangerede vi en kombineret presse- og oplysningstur til Litauen, hvor to Europa-parlamentsmedlemmer, Jens Okking og Anne E. Jensen, samt TV2 Bornholm deltog. Turen gik bl.a. til WWF's projektområde i Nemunas-flodens delta, hvor vi arbejder med sikring af områdets naturværdier og vigtige miljøfunktioner (fx tilbageholdelse af næringssalte). I Letland har vi modtaget støtte fra JL-Fondet til at gennemføre aktiviteter ved Pape-søen.

Projektet i Rusland om integrering af naturreservater i de lokale udviklingsprocesser fortsætter sin positive udvikling og har fået en god lokal forankring. Med udstationering af en fast medarbejder i Moskva har vi samtidig gode muligheder for at undersøge, forberede og igangsætte yderligere projekter i Rusland i det omfang dette er muligt under de vanskelige politiske vilkår i landet.

Vi har startet to sponsorkampanjer med det mål at tilvejebringe flere private midler til arbejdet i Østeuropa. Opfordringen om at tegne et sponsorat for "Aktion Ulv" eller "Operation Ursus" er blevet vel modtaget blandt WWF's støtter og medlemmer (godt 1100 sponsorer i alt). Sponsorerne modtager bl.a. hvert halve år et nyhedsbrev som tak for deres månedlige bidrag.

AFRIKA

Sponsorkampagnen "Operation Oskar" er fortsat en succes, og bidragene fra de trofaste sponsorer betyder, at WWF-Danmark også i 1999-2000 har kunnet yde en betydelig støtte til arbejdet med at beskytte bjerggorillaerne i Uganda, Rwanda og Den Demokratiske Republik Congo samt til andre projekter med skov og menneskeaber i Centralafrika.

Vi har indledt samarbejde med Givskud Zoo, hvor vi til det nye gorilla-anlæg har produceret en informationsvideo om gorillaer, små foldere om "Operation Oskar" m.m.

SYDØSTASIEN

I Sydøstasien har vi haft mange aktiviteter i gang. Vi har fx udarbejdet et projektforslag til anden fase af det store Danida-støttede Kayan Mentarang projekt i Indonesien (4 år med et budget på ca. 15 mill. kr.). Danidas Styrelse har godkendt projektet, som dog skal endeligt godkendes af folketingets finansudvalg i efteråret 2000.

I Malaysia har vi fortsat vores samarbejde med andre danske NGO'er omkring et NGO program for landet, støttet af Danced. Projektet skal styrke invol-

veringen af det folkelige niveau (oplysning, bevidstgørelse samt folkeligt engagement og deltagelse). I delstaten Sabah har vi støttet et projekt, der i samarbejde med den lokale befolkning forsøger at bevare et biologisk meget rigt skovområde, Ulu Padas.

Undervisningsprojektet i Thailand forløber planmæssigt og er blevet en meget spændende og nyskabende model for, hvordan man kan udføre miljøundervisning omkring et vigtigt beskyttet naturområde. Vi har forberedt et nyt oplysningsprojekt om handel med truede dyr og planter i Thailand. Projektet finansieres af Danced og starter i juli 2000.

Et Danida-finansieret projekt i Vietnam om forvaltningen af beskyttede naturområder blev igangsat i marts 2000. Desuden har Danida fra november 1999 støttet et trans-nationalt projekt, hvor målet er at bevare større skovområder med stor biologisk mangfoldighed i grænseområderne mellem Laos, Cambodien og Vietnam.

Parallelt med sponsorkampanjerne i Østeuropaprogrammet har vi igangsat tre tilsvarende indsamlings- og oplysningskampanjer i relation til vores arbejde i Sydøstasien med titlerne "SOS Tiger", "Projekt Elefant" og "Red Regnskoven". Tilsammen er der for disse tre kampanjer tegnet næsten 2.700 sponsorer.

LATINAMERIKA

Projektet i Pacaya-Samiria i Peru er inde i sin afsluttende 4-årige fase, hvortil Danida har bevilget 16,7 mill.kr. De nationale myndigheder har med projektets og andres hjælp udarbejdet en overordnet forvaltningsplan for hele reservatet. Her er landsbyboerne og deres indianske organisationer for første gang nogen sinde blevet inddraget i myndighedernes beslutninger om forvaltningen af det store reservat. Der forestår dog stadig et betydeligt arbejde for at opnå en demokratisk og deltagerorienteret forvaltningspraksis samt at tilpasse den overordnede forvaltningsplan for reservatet til de lokale landsbyboeres virkelighed. Der er desuden i projektet opnået betydelige fremskridt på uddannelses- og sundhedsområdet.

EUROPA/EU

Implementeringen af EU's såkaldte habitatdirektiv, der blev vedtaget i 1992, er stærkt forsinket. Direktivets formål er at etablere et netværk af beskyttede områder for at sikre alle typer af Europas unikke natur (Natura 2000-områder). WWF har på europæisk plan arbejdet ihærdigt for at medlemsstaterne lever op til intentionerne i direktivet, og nationalt har vi fremført, at der ikke er udpeget områder nok i Danmark. Bl.a. som et resultat heraf har EU-kommissionen pålagt Danmark at udpege flere naturområder, idet man finder det danske ambitionsniveau for lavt.

DANMARK

I foråret 2000 uddeltes på baggrund af 39 indkomne ansøgninger 10 nye legatportioner under Biodiversitetslegatet, som WWF og Novo Nordisk oprettede i 1997. Projekterne har samme høje standard som tidligere år og spænder vidt såvel fagligt som geografisk.

Stormfaldet i skovene i december medførte en intens debat om fremtidens skove i Danmark. Vi deltog aktivt i debatten for at sikre mere naturindhold i skovene, og gav ideer til, hvordan fremtidens skove bør se ud. Sammen med Dansk Skovforening og Regnskovsgruppen Nepenthes satte vi vores præg på den lovgivning, der skal kompensere for skaderne i skovene. Desuden har vi taget del i debatten om regeringens samlede skovprogram.

I efteråret 1999 blev de første bævere sat ud i Vestjylland, og dermed er en gammel nøgleart tilbage i den danske natur. Det er kulminationen på, hvad WWF på dette område har arbejdet for, nemlig at der i den ellers så gen-

nemregulerede danske natur skal være plads til spændende dyr, som giver en synlig dynamik i naturen.

I efteråret 1999 var vi vært for en arbejdskonference om landområdespolitik i Danmark. Der deltog repræsentanter for ministerier, institutioner og organisationer med tilknytning til forvaltningen af det åbne land.

GLOBALT

I 2002 afholdes et verdensstopmøde om miljø og udvikling – 10 år efter FN's topmøde om emnet i Rio. I juni 2000 var vi sammen med Mellemlandsorganisationen Ibis værter for en konference med repræsentanter fra miljø- og udviklingsorganisationer fra hele verden, hvor formålet var at lægge en strategi for, hvordan Rio +10 kan blive en ny milepæl for en global bæredygtig udvikling.

Det Danida-støttede projekt om implementering af Biodiversitetskonventionen i en række udvalgte lande blev afsluttet i juni 2000. Projektet har ifølge Danidas evalueringsrapport været en klar succes, idet der er produceret mange positive og håndgribelige resultater.

På klimaområdet har vi fortsat arbejdet meget aktivt med forhandlingerne om Klimakonventionen. WWF Danmarks klimamedarbejder har som delegationsleder for WWF International bl.a. deltaget i den seneste partskonference i Klimakonventionen i november 1999. Arbejdet i konventionen går dog ret trægt, og der er brug for et nyt politisk momentum i hele sagen.

INDSAMLINGSKAMPAGNER

Kampagnerne via TV/radio i kombination med telefonen ("905-numre") gav også i det forløbne år gode resultater. Temaerne har bl.a. været regnskovene og den illegale handel med truede dyr og planter. Vores efterårskampagne 1999 satte fokus på verdens skove, mens Naturmærket 2000 havde danske dagsommerfugle som motiv.

FIRMAMEDLEMMER

Priserne på et par af firmapakkerne er blevet justeret, og vi har udvidet mulighederne for firmamedlemskab med en ny pakke type, "Isbjørnen", som især er rettet mod større virksomheder. "Isbjørnen" omfatter bl.a. tilbud om en WWF-guidet ekskursion til et dansk naturområde.

BEST WESTERN HOTELLERNE

Samarbejdet med Best Western er gået ind i sit femte år, og i det forløbne år har både WWF Norge og WWF Finland indgået lignende aftaler med Best Western i hvert af de to lande.

MILJØTILTAG

Som del af vores interne miljøpolitik har vi etableret en sponsoraftale med Den Grimme Ælling, et miljøcertificeret rengøringselskab, om rengøring af vores kontorlokaler. Desuden har vi erhvervet 24 andele i Middelgrundens Vindmøllepark, svarende til at WWFs totale elforbrug således er dækket via "grøn" elektricitet.

OPLYSNINGSAKTIVITETER

WWF og Skov- & Naturstyrelsen gennemførte i efteråret 1999 i fællesskab en ny kampagne om ulovlig handel med truede dyr og planter (CITES). Kampagnen blev lanceret med åbningen af en udstilling i Københavns Zoo, og omfattede endvidere lysannoncer i Københavns Lufthavn, artikler i fly-magasiner og rejsekataloger, foldere m.m.

En ny, unik fotobog om dansk naturskov med WWF som medudgiver blev lanceret i slutningen af 1999. Bogens titel er "Glimt af den danske urskov", og udgivelsen blev bekostet af Aage V. Jensens Fonde.

FIRMAPAKKER

I perioden 1. juli 1999 til 30. juni 2000 har følgende virksomheder støttet naturen ved at købe WWFs firmapakke "Isbjørnen" eller "Havørnen":

HAVØRNE: *Novo Nordisk A/S, GRUNDFOS MANAGEMENT A/S, Ditas a/s, Zimmer Scandinavia A/S, Røsler Distribution ApS, Procom A/S, Skandinavisk Dæk Import A/S, Toyota Danmark A/S, AV Miljø, Dansk Olie & Naturgas A/S, Københavns Lufthavne A/S, Almen Bolig-Administration a.m.b.a., Maersk Line, Schroder Investment Management Scandinavia A/S, McKinsey & Co, Akzo Nobel A/S (Holdingselskabet), Konsortiet S.A.S., Telia Infomedia A/S, Scandic Hotel A/S, Vest-Wood A/S, Glunz & Jensen, Jord & Fjernvarmeentreprenørerne Sjælland A/S, Imexpo Trading ApS, Lalandia, Dura Holding A/S, Henkel-Ecolab A/S, Rambøll, Grønlandsfly A/S.* **ISBJØRNE:** *A/S Dansk Shell.*

WWF Verdensnaturfonden har med stor taknemmelighed modtaget støtte fra en række fonde i dette regnskabsår. De fonde, der har givet mere end 5.000 kr., er: *Steen Daugaards Fond kr. 363.003, JL-Fondet kr. 200.000, Oticon Fonden kr. 100.000, Inge & Skjold Burnes Fond kr. 100.000, Aase & Jørgen Münters Fond kr. 50.000, H.R. Frederiksen og Grethe Siim Frederiksens Fond kr. 50.000, RengøringsCompagniets Fond kr. 40.000, Martin Pedersens Mindelegat kr. 40.000, Rich. Müller-Fonden kr. 40.000, Unidanmark-fonden kr. 25.000, Familien Hede Nielsens Fond kr. 25.000, Fabrikant Mads Clausens Fond kr. 25.000, J.C. Hempels Fond kr. 20.000, Lemvig-Müller & Munck Fonden kr. 10.000, Wichmanns Fond kr. 10.000, Bodil Pedersen Fonden kr. 10.000, O. P. Christensen & Hustrus Fond kr. 9.800, Villiam H. Michaelsens Legat kr. 9.000.*

En særlig tak til de private donorer, som har støttet WWF Verdensnaturfonden med et beløb på mindst 5.000 kr. i dette regnskabsår:

Uffe Asmussen, Birthe Bang, Jesper Berning, Julie Beske, Torben Bondrop, fru Bitten Clausen, Henning Duch, Helene Elsass, Thorkild Erritzøe, Lars Ole Kornum, Jes Olesen, Jesper Pedersen, Kristian Poulsen, Birthe Roikjer, Johan Schrøder, Jes Schøtler, Lars Stage, Peter Henrik Tesdorpf, Bjørn Thrane, Haldor Topsøe.

WWF Verdensnaturfondens øverste ledelse pr. 30.06.2000

PRÆSIDENTEN

Hans Kongelige Højhed Prinsen

BESTYRELSEN

Formand: Adm. direktør Johan Schrøder

Næstformand: Professor, dr.scient. Ole Hamann

MEDLEMMER:

Direktør Jan Duckert

Vicedirektør, cand.scient. Bengt Holst

Adm. direktør, tekn.dr. Lars Ole Kornum

Dr.scient. Hans Meltofte

Adm. direktør Lars Henrik Munch

Lektor, mag.art. Ida Nicolaisen

Professor, dr.scient. Anette Reenberg

Koncerndirektør, cand.scient. Steen Riisgaard

Direktør Asger Aamund

REVISOR

Statsaut. revisor Leif Askholm, KPMG C. Jespersen

ADVOKATER

Advokat Eskil Trolle, Bech-Bruun & Trolle; Advokat Johan Løje.

WWF Verdensnaturfonden takker for vederlagsfrit arbejde for naturens sag.

GENERALSEKRETÆR

Kim Carstensen

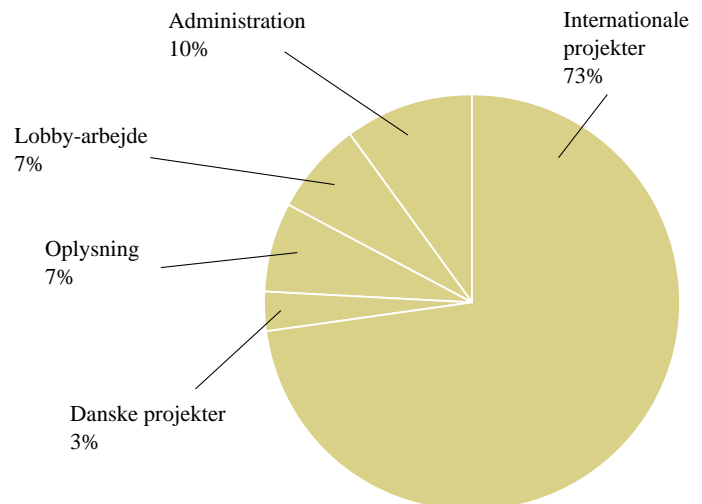
WWF - et internationalt netværk

WWF-World Wide Fund for Nature - blev oprettet i 1961 og er en privat og uafhængig natur- og miljøorganisation. WWF er repræsenteret i 56 lande verden over og WWF Verdensnaturfonden er den danske afdeling. Formålet med WWFs arbejde er at bevare naturens mangfoldighed, at sikre at udnyttelsen af naturens ressourcer sker på en bæredygtig måde og at bekæmpe forurening og unødigt forbrug af ressourcer og energi.

INDTÆGTERNE I PERIODEN 1999-2000 BLEV 38,5 MILLIONER KR.

INDTÆGTER	Mill. kr.
WWF-venner	4,2
WWF-støttekreds	0,3
Panda-klubben	0,8
Fonde og virksomheder	1,2
Bistandsmidler	27,8
Salgs- og licensindtægter	3,7
Renteindtægter	0,5

INDTÆGTERNE BLEV ANVENDT TIL:

*Herudover er der anvendt
3,5 mill. kr. af dispositionskapitalen til
internationale projekter*

